

МОНІТОРИНГ ОЦІНЮВАННЯ ВИКЛАДАЧАМИ ЯКОСТІ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ «АГРОНОМІЯ» другого (магістерського) рівня вищої освіти

Мета дослідження – вивчення думок щодо рівня задоволеності викладачів якістю освітньо-професійної програми «Агрономія» другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Метод дослідження – анонімне електронне анкетування за спеціально розробленим інструментарієм (*Google Форм*), розміщеним на офіційному веб-сайті Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (ТДАТУ) за адресою <http://www.tsatu.edu.ua/vnutrishnja-systema-zabezpechennja-jakosti-vyschoji-osvity/onlajn-opytuvannja-stejholderiv-schodo-jakosti-osvity/>.

Цільова аудиторія – науково-педагогічні працівники, які викладають навчальні дисципліни, що передбачені навчальним планом за освітньо-професійною програмою (ОПП) «Агрономія» (респонденти).

Опитування респондентів було проведено **упродовж 2020-2021 навч. року** за анкетною «якість освітньої програми». Всього опитано **15 респондентів**.

Процедури, види та форми оцінювання повністю відповідають [Положенню про опитування учасників освітнього процесу в ТДАТУ](#).

Анкета складалася з дев'яти блоків питань, які включали: оцінювання відповідності знань випускників з освітньої програми сучасному стану виробництва і бізнесу; ранжування за значимістю тринадцяти найбільш важливих компетентностей, оцінювання якостей та навичок випускників за п'ятибальною шкалою від 1 (низький рівень) до 5 (високий рівень); найбільш необхідні складові освітньої програми; необхідність залучання роботодавців до розроблення та модернізації освітніх програм та відкриті питання щодо дисциплін, які необхідно ввести та вивести з освітнього процесу, інших пропозицій щодо покращення якості освіти та освітньої програми.

Результати було опрацьовано за допомогою програмного забезпечення Microsoft Excel (з допустимою похибкою вимірювання 0,1%).

Результати оцінювання науково-педагогічними працівниками якості ОПП «Агрономія» за критерієм **«Наскільки знання випускника зі спеціальності відповідають сучасному реальному стану виробництва і бізнесу»** наведено на рисунку 1.

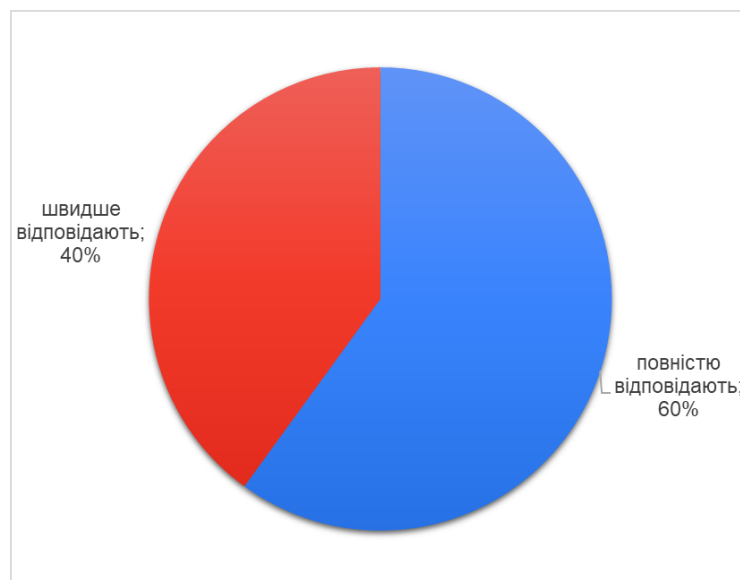

Рис. 1. Оцінювання «Наскільки знання випускника зі спеціальності відповідають сучасному реальному стану виробництва і бізнесу» (у відсотках)

Результати ранжування тринадцяти найбільш важливих компетентностей випускника для роботи за фахом (1- найбільш важлива) представлено у табл. 1.

Таблиця 1 - Ранжування пунктів щодо важливості компетентностей випускника для роботи за фахом

Назва компетентності	Рейтинг
1 блок	
Здатність до аналізу і синтезу	1
Здатність застосовувати знання на практиці	2
Базові загальні знання	3
Засвоєння основ базових знань з професії	4
Усне і письмове спілкування рідною мовою	5
Знання другої мови	6
2 блок	
Здатність до навчання	1
Дослідницькі навички і уміння	2
Здатність пристосовуватись до нових ситуацій	3
Прийняття рішень	4
Здатність до критики та самокритики	5
Здатність породжувати нові ідеї (креативність)	6
Елементарні комп'ютерні навички	7

Моніторинг оцінювання якостей та навичок випускників освітньої програми за п'ятибальною шкалою від 1 (низький рівень) до 5 (високий рівень) наведено в таблиці 2.

Таблиця 2 - Оцінювання якостей та навичок випускників (у відсотках)

Критерій оцінювання	Бали				
	1	2	3	4	5
Рівень загальнотеоретичної підготовки	0	20	6,7	40	33,3
Рівень базових (професійних) знань і навичок	6,7	0	0	33,3	60
Стратегічне мислення	0	6,7	40	26,7	26,7
Націленість на кінцевий результат	0	6,7	0	60	33,3
Здатність працювати в колективі, команді	6,7	0	20	26,7	46,7
Здатність ефективно представляти себе й результати своєї праці	0	0	33,3	26,7	40
Націленість на професійний розвиток і кар'єрне зростання	0	0	13,3	53,3	33,3
Навички управління персоналом, колективом	0	0	26,7	33,3	40
Ерудованість, загальна культура, комунікабельність	6,7	0	20	40	33,3
Володіння інформаційними та комунікаційними технологіями	6,7	6,7	20	26,7	40
Ведення ділової документації	0	6,7	13,3	53,3	26,7

Результати оцінювання показали достатньо **високий рівень** (максимальна сума відсотків за балами 4 і 5) наступних якостей та навичок випускників: по 93,3% - «рівень базових (професійних) знань і навичок», «націленість на кінцевий результат» та 86,7% - «націленість на професійний розвиток і кар'єрне зростання».

Меншими балами оцінили наступні критерії (максимальна сума відсотків за балами 2 і 1)- «рівень загальнотеоретичної підготовки» (20,0%) та «володіння інформаційними та комунікаційними технологіями» на 13,3%.

Моніторинг оцінювання п'яти найбільш необхідних складових освітньої програми «Агрономія» наведено в таблиці 3.

Таблиця 3 - Оцінювання п'яти найбільш необхідних складових освітньої програми «Агрономія» (у відсотках)

Критерій оцінювання	Бали
Співвідношення теоретичної і практичної частини	53
Зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін	80
Спрямованість дисциплін на майбутню професію	73
Обґрунтованість навантаження на студентів (кількість дисциплін на семестр, кількість годин на тиждень аудиторної і самостійної роботи)	53
Організація наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, дискусії тощо)	87
Залучення студентів до організації, проведення і участі в наукових і практичних заходах	80
Доступ до програм підготовки, графіків освітнього процесу, розкладів і робочих програм дисциплін	20
Доступ до навчальної і наукової літератури бібліотеки університету	40

Аналіз таблиці 3 показує, що за результатами опитування респондентів найбільш необхідні складові ОПП «Агрономія» наступні:

1. Організація наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, дискусії тощо) (87%)
2. Зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін (80%);
3. Залучення студентів до організації, проведення і участі в наукових і практичних заходах (80%)
4. Спрямованість дисциплін на майбутню професію (73%)
5. Співвідношення теоретичної і практичної частини, Обґрунтованість навантаження на студентів (кількість дисциплін на семестр, кількість годин на тиждень аудиторної і самостійної роботи) (по 53%);

Тому, при оновленні освітньої програми на цих складових необхідно зупинитись більш детально.

Результати щодо необхідності залучення роботодавців, на думку викладачів, до розроблення та модернізації освітньої програми показані на рисунку 2, з якого не важко пересвідчитись в 67% - ій позитивній відповіді.

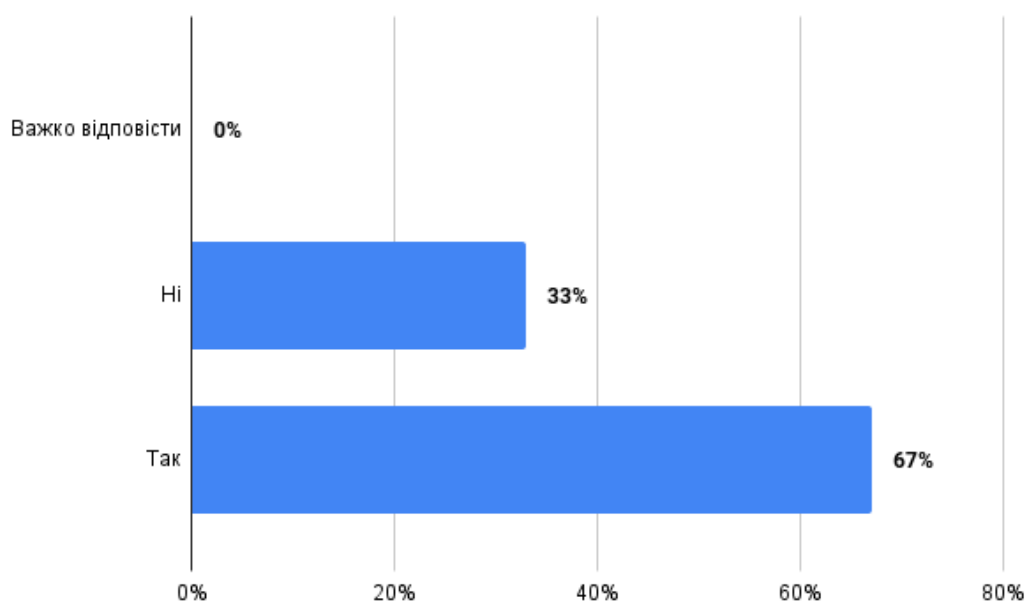

Рисунок 2 - Оцінювання «*Чи вважаєте Ви, що необхідно залучати роботодавців до розроблення та модернізації освітніх програм?*» (у відсотках)

Результати опитування пропозицій викладачів щодо навчальних дисциплін показали:

- *необхідно ввести до освітнього процесу* – етика подружнього життя, дисципліна на якій навчать складати резюме та правильно подавати себе роботодавцю;

- *необхідно вивести з освітнього процесу* - пропозицій не надійшло.

Інших пропозицій від викладачів щодо покращення якості освіти та освітньої програми «Агрономія» не надійшло.

Висновки

1. Результати оцінювання науково-педагогічними працівниками якості ОПП «Агрономія» за критерієм «Наскільки знання випускника зі спеціальності відповідають сучасному реальному стану виробництва і бізнесу» показали, що знання випускника зі спеціальності «відповідають повністю» на 60% та «швидше відповідають» на 40%. Для підвищення цього показника викладачі на постійній основі проходять стажування та підвищення кваліфікації, відвідують семінари Вищої школи педагогічної майстерності.

2. У ході проведеного моніторингу були зазначені та проранжовані компетентності випускників. На думку науково-педагогічних працівників, залучених до викладання на освітньо-професійній програмі «Агрономія» РВО «Магістр» найбільш суттєві це – «здатність до аналізу і синтезу» та «здатність застосовувати знання на практиці». Основну перевагу викладачі надали саме професійним навичкам, які набуваються здобувачами в ході освітнього процесу. Найменші бали отримали – «елементарні ком'ютерні навички», «знання другої мови», «здатність породжувати нові ідеї (креативність)». Це пояснюється виключно компетентністним підходом при підготовці майбутнього фахівця висвітленим в ОПП. Віднесення такої компетентності як «елементарні ком'ютерні навички» до найменш важливіших не є зовсім вірним, з огляду на масштабну діджиталізацію технологічних процесів в аграрній галузі. Тому в програми стажування викладачів та робочі програми навчальних дисциплін слід включати питання інформатизації, комп'ютеризації сучасних агротехнологій.

3. Результати оцінювання якостей та навичок випускників показали високий рівень (максимальний відсоток за 4 і 5 балами): «володіння інформаційними та комунікаційними технологіями», «навички управління персоналом, колективом», «рівень загальнотеоретичної підготовки», «здатність працювати в колективі, команді», «здатність ефективно представляти себе й результати своєї праці». Низький рівень оцінювання якостей та навичок випускників мають критерії - «Стратегічне мислення», «Ведення ділової

документації». Для підвищення рівня вказаних критеріїв пропонується збільшити частку навчальних занять, які будуть сприяти розвитку у здобувачів ВО творчості і раціональності, аналізу і синтезу, актуальності і прогнозування. Пропонується проводити виховні години із залученням коуч-тренерів, кваліфікованих осіб та спеціалістів з метою формування навичок управління персоналом. Впровадження освітньо-професійної програми передбачає базове формування даних навичок у здобувачів ВО з подальшим їх набуттям та вдосконаленням вже безпосередньо під час роботи та професійного розвитку (особливо це стосується «ведення ділової документації»).

4. Респондентами було виокремлено п'ять найбільш необхідних складових освітньо-професійної програми «Агрономія», на яких необхідно сфокусувати увагу при перегляді та оновленні ОПП, це: «Організація наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, дискусії тощо)», «залучення студентів до організації, проведення і участі в наукових і практичних заходах». Тому, при оновленні освітньої програми на цих складових необхідно зупинитись більш детально.

5. Результати опитування пропозицій викладачів щодо навчальних дисциплін показали необхідно ввести до освітнього процесу – етика подружнього життя. Також викладачі вважають за необхідне залучення до розроблення освітніх програм роботодавців.

6. Надані пропозиції викладачів щодо покращення якості освіти та освітньої програми будуть розглянуті та обговорені на засіданні робочої групи.

Гарант ОПП «АГРОНОМІЯ»
за другим (магістерським)
рівнем освіти
к.с.-г.н., доцент

Ірина БАНДУРА

Завідувачка відділу МЯОД ТДАТУ,
к.т.н., доцент

Радміла СКЛЯР